

MITÄ LAPSEN OIKEUDET OIKEIN OVAT?

ESIMERKKEJÄ LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUKSESTA:

- Jokainen alle 18-vuotias on lapsi. (Artikla 1)
- Ihmisoikeudet kuuluvat jokaiselle lapselle yhdenvertaisesti. Lasta ei saa syrjiä mistään syystä. (Artikla 2)
- Aikuiset tekevät monia lasten elämään vaikuttavia päätöksiä. Heidän täytyy aina selvittää, mikä on lapsen kannalta parasta. (Artikla 3)
- Lapsella on oikeus elämään. Valtion täytyy taata, että lapset saavat kasvaa ja kehittyä mahdollisimman hyvissä oloissa. (Artikla 6)
- Lapsella on oikeus saada nimi heti syntymän jälkeen. Lapsella on oikeus saada kotimaa ja olla sen kansalainen. (Artikla 7)
- Lapsella on oikeus elää vanhempiensa kanssa, jos he pystyvät huolehtimaan lapsesta. Lapsella on oikeus pitää yhteyttä vanhempiinsa, jos lapsi ei asu vanhempiensa kanssa. Lapsella on oikeus säilyttää suhteet sukulaisiinsa. (Artiklat 8, 9, 20)
- Lapsen vanhemmilla on yhdessä vastuu lapsen kasvatuksesta ja huolenpidosta. Heidän tulee toimia lapsen parhaaksi. Valtion ja kuntien täytyy tukea vanhempia ja lapsen muita huoltajia tässä tehtävässä. (Artikla 18)
- Lapsella on oikeus sanoa vapaasti mielipiteensä ja kertoa mielipiteistään muille. Mielipiteillä ei saa kuitenkaan loukata toisia ihmisiä. (Artikla 13)

- Aikuisten täytyy selvittää lasten mielipide ennen kuin he tekevät lasta koskevia päätöksiä. Lasten mielipide tulee ottaa huomioon päätöksissä hänen ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Aikuisten täytyy perustella päätökset lapselle niin, että hän ymmärtää ne. (Artikla 12)
- Lapsella on oikeus liittyä yhdistyksiin ja toimia niissä. Lapsilla on oikeus kokoontua rauhanomaisesti. (Artikla 15)
- Lapsella on oikeus yksityisyyteen, kotirauhaan ja kirjesalaisuuteen. (Artikla 16)
- Lapsella on oikeus saada tietoa. Aikuisten täytyy suojella lasta tiedolta, joka vahingoittaa häntä. (Artikla 17)
- Aikuisten täytyy suojella lasta kaikelta väkivallalta ja huonolta kohtelulta. (Artikla 19)
- Lapsella on oikeus elää mahdollisimman terveenä. Lapsella on oikeus saada hoitoa ja apua, jos hän sairastuu. (Artikla 24)
- Lapselle pitää turvata koti, ruokaa ja riittävästi vaatteita. (Artikla 27)
- Lapsella on oikeus käydä koulua. (Artiklat 28, 29)
- Vähemmistöryhmään tai alkuperäiskansaansa kuuluvalla lapsella on oikeus omaan kulttuuriinsa ja kieleensä. (Artikla 30)
- Lapsella on oikeus levätä, leikkiä ja viettää vapaa-aikaa. Lapsella on oikeus tutustua taiteeseen ja kulttuuriin. (Artikla 31)
- Lapsi ei saa tehdä sellaista työtä, joka vahingoittaa hänen terveyttään tai haittaa hänen koulunkäyntiään. (Artikla 32)

LAPSEN OIKEUDET

Esimerkit perustuvat lapsiasiavaltuutetun ja Unicefin tiivistelmiin sopimuksesta:

<https://lapsiasia.fi/documents/25250457/97709778/Tunnetko+lapsen+oikeudet+suomi+2021+ia.pdf>

<https://www.unicef.fi/tyomme/lapsen-oikeudet/lapsen-oikeuksien-sopimus/lapsen-oikeuksien-sopimus-tiivistettyna/>